

Vergaderjaar 2014–2015

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 1931

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 november 2014

Tijdens het mondeling vragenuur van 30 september jl. (Handelingen II 2014/15, nr. 7, item 6) heb ik met uw Kamer gesproken over de beëindiging van de opvang van een Somalische vreemdeling in het asielzoekerscentrum (AZC) in Utrecht. Tijdens dit vragenuur heb ik het lid Gesthuizen (SP) toegezegd uw Kamer een overzicht te doen toekomen van de gesprekken die met Utrecht zijn gevoerd over de beëindiging van de opvangvoorzieningen in het AZC Utrecht van vreemdelingen die daar geen recht meer op hebben. Met deze brief doe ik deze toezegging gestand.

De bevoegdheidsverdeling tussen mij en de burgemeesters bij het beëindigen van de opvangvoorzieningen staat beschreven in een circulaire van 29 november 2011 die door de toenmalige Minister voor Asiel en Migratie, de Minister van Veiligheid en Justitie en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties, aan de burgemeesters is gestuurd. In een advies over het gezag over de politie bij uitzetting van vreemdelingen van 24 september 2012 bevestigen prof. mr. dr. J.G. Brouwer (Rijksuniversiteit Groningen) en prof. mr. dr. A.E. Schilder (Vrije Universiteit Amsterdam) de in deze circulaire beschreven bevoegdheidsverdeling.¹ Daarmee ligt er een helder juridisch kader over de bevoegdheidsverdeling in geval de opvang van een asielzoeker in een AZC wordt stopgezet.

Vreemdelingen die wachten op een beslissing op hun asielaanvraag, worden in AZC's opgevangen. Als de asielaanvraag onherroepelijk wordt afgewezen, eindigt het recht op opvang in een AZC. De opvang wordt dan in beginsel stopgezet nadat de wettelijke vertrektermijn (28 dagen) is verstreken. De rijksoverheid informeert gemeentelijke overheden als beëindiging van de opvang aan de orde is en probeert, waar nodig, tot overeenstemming te komen over de timing en wijze daarvan. Daarbij

¹ Kamerstuk 19 637, nr. 1588.

bestaat ook steeds aandacht voor bijzondere individuele omstandigheden zoals de gezondheidstoestand van betrokkene. De ruimte om dit te bespreken is altijd aanwezig, net als de mogelijkheid om de opvang in bijzondere situaties tijdelijk te continueren.

Ook in Utrecht is herhaaldelijk geprobeerd om tot overeenstemming te komen over de beëindiging van de opvang van vreemdelingen die daar geen recht meer op hebben. In de bijlage² treft u een globaal overzicht van de gesprekken die sinds 2010 met de gemeente Utrecht hebben plaatsgevonden om te komen tot werkbare afspraken bij het stopzetten van de opvang van vreemdelingen in het algemeen, en het stopzetten van de opvang in voornoemde zaak in het bijzonder. Omdat dit evenwel niet leidde tot een definitieve uitkomst heb ik ervoor gekozen om mijn wettelijke aanwijzingsbevoegdheid ten opzichte van de Vreemdelingenpolitie (artikel 48, tweede lid Vreemdelingenwet) te gebruiken.

Naast de gesprekken die door de medewerkers van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers en de Dienst Terugkeer en Vertrek met medewerkers van de gemeente Utrecht zijn gevoerd, heb ik meerdere malen met de burgemeester van Utrecht gesproken over de bevoegdheidsverdeling bij het stopzetten van de opvang. Ik heb in dat kader benadrukt dat een burgemeester zijn exclusieve bevoegdheid om de openbare orde te handhaven niet kan inzetten om het stopzetten van de opvang tegen te houden. Wanneer een burgemeester vreest dat het stopzetten van de opvang zal leiden tot verstoring van de openbare orde, dan dient hij de verstoring te voorkomen met behulp van de politie. De burgemeester heeft hierbij een inspanningsplicht.

Op 11 oktober heb ik hierover met de burgemeester van Utrecht nogmaals gesproken. Ik heb toen met de burgemeester van Utrecht afgesproken, dat ik tot 10 november 2014 in zaken vergelijkbaar met de zaak van de Somalische vreemdeling, geen gebruik zou maken van mijn wettelijke aanwijzingsbevoegdheid richting de Vreemdelingenpolitie. Tegelijk heb ik de gemeente Utrecht gevraagd om mee te denken hoe in Utrecht kan worden voorkomen dat plaatsen in het AZC bezet blijven door personen die geen recht op opvang hebben, terwijl ik op dit moment elke opvangplaats hard nodig heb om de grote groep asielzoekers die Nederland nu binnenkomt, te kunnen opvangen.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl